

гравці вирішують одне конкретне завдання одночасно. Командне тренування є величезним стимулом для більш слабших гравців, які можуть порівняти свої досягнення і навички з досягненнями і навичками кращих спортсменів. Такі тренування надзвичайно важливі для виховання всього колективу.

Групове тренування - це форма тренування, яка використовується на заняттях для декількох гравців, при цьому кожна група вирішує свої завдання. Це тренування найбільш ефективне, коли всі групи займаються в один час. Групове тренування сприяє, з одного боку, підвищенню інтенсивності, а з другого - дозволяє встановлювати перед гравцями більш індивідуальні вимоги.

Індивідуальне тренування визначається як тренування окремого гравця, яке він здійснює на основі індивідуального плану. При цьому відпрацьовуються вольові, фізичні або техніко-тактичні якості і враховуються вимоги, до гравця певної зони. Ця форма тренування дає найкращу можливість визначити і контролювати навантаження, а також техніко-тактичні вимоги для окремого гравця.

Всі названі організаційні форми допомагають тренеру найбільш раціонально використовувати навчальний час і зводити до мінімуму перерви.

Висновки: Правильна організація тренувального процесу підвищує рівень спортивних показників команди в цілому та окремих гравців зокрема, сприяє зміцненню опорно-рухового апарату і досконалого володіння техніки та тактики гри у волейбол. При організації навчальних груп враховуються такі показники: рівень фізичної підготовки, антропометричні дані, здібності в оволодінні технікою гри, здатність до тактичного мислення у грі, рівень оволодіння навичками гри у волейбол.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бацер В.Г. Группы начальной подготовки ДЮСШ // Физкультура в школе. - 1987. - № 9. - с. 52-54.
2. Богданов Г.П. Содержание занятий в группах начальной подготовки ДЮСШ // Физкультура в школе. - 1984. - № 4. - с. 36 - 39.
3. Железняк Ю.Д., Ивойлов А.В. Волейбол. - М.: Физкультура и спорт, 1991. - 239 с.
4. Железняк Ю.Д. К мастерству в волейболе. - М.: Физкультура и спорт, 1978. - 224 с.
5. Клещев Ю.Н., Фурманов А.Г. Юный волейболист. - М.: Физкультура и спорт, 1979. - 130 с.

Силивонюк Р.

Науковий керівник – доц. Омеляненко І.О.

ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ У СТАВЛЕННІ ШКОЛЯРІВ 14-15 РОКІВ ДО УРОКІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Гендерний стереотип – це спрощений, стійкий, емоційно забарвлений образ поведінки і рис характеру чоловіків та жінок. Під час шкільного навчання вчителі активно впроваджують започатковану батьками традицію формування різного типу поведінки в хлопців та дівчат, керуючись усталеними гендерними стереотипами. Залежно від того, які цінності прищеплює школа молодому поколінню, формуються ті чи інші гендерні ролі моделі поведінки, у тому числі, у процесі фізичного виховання[1,2]. Дослідження гендерних стереотипів сприятиме реалізації диференційованого підходу до фізичного виховання школярів з урахуванням їхньої статі з метою підвищення його ефективності.

Завдання дослідження

1. Виявити особливості інтересів 14-15 річних дівчат і хлопців до уроків фізичної культури
2. Дослідити різницю у поглядах 14-15 річних дівчат і хлопців на зміст фізичного виховання.

Проблему гендерних особливостей у ставленні школярів 14-15 років до уроків фізичної культури ми досліджували методом опитування. Загалом було опитано 122 учнів 8-9 класів, з яких 61 хлопчик та 61 дівчинка.

Розроблену нами анкету умовно можна поділити на два блоки. Перший з них містив запитання, які виявляли власне ставлення дівчат і хлопців до уроків фізичної культури. Другий блок питань анкети був спрямований на вивчення засобів фізичного виховання з урахуванням гендерних особливостей респондентів. Заповнення респондентами анкети було доповнено інтерв'юванням учнів для уточнення окремих обставин проблеми, що вивчалася нами.

На пряме запитання: "Чи подобаються тобі уроки фізкультури?" майже 90% відповіли "так". І лише 8 % дівчат і 2 % хлопців висловились негативно. У цьому немає нічого дивного, тому що урок фізкультури вирізняється серед інших навчальних дисциплін емоційністю, можливістю рухатися та сталою думкою, що заняття фізичною культурою корисні для здоров'я.

Інтерес респондентів до уроку фізкультури ми перевірили через інше питання: «Як часто ти пропускаєш уроки фізкультури?». Виявилось, що «не пропускають ніколи» тільки 27% хлопців і 3% дівчат. Відповідь «намагаюся не пропускати» дали 25 % - хлопців і 27% дівчат, що може свідчити про те, що поодинокі пропуски пов'язані з хворобою, або іншими важливими причинами. Таким чином, з часткою імовірності можна стверджувати, що 52% школярів регулярно відвідують уроки фізкультури. Такі результати дещо суперечать відповідям на пряме запитання про ставлення учнів до уроків фізичної культури.

У відповідях на питання "Що не влаштовує Вас на уроках фізкультури?" у учнів було багато

зауважень щодо методики проведення занять, програмного змісту і організації навчального процесу. У той же час, майже 46 % учнів висловилися про неадекватність фізичних навантажень їхнім фізичним можливостям, а також про те, що на уроках не здійснюється диференційований підхід до учнів (рис.1).

Більшість учнів не задоволені змістом занять. 22% хлопців і 32% дівчат зазначають, що на уроках відсутні вправи, які їм подобаються. Про те, що на уроках фізкультури вчитель пропонує нецікаві вправи відзначає 26% хлопців і 29 дівчат. Не влаштовує 9 % хлопців і 8 % дівчат переважно освітня спрямованість занять, не достатню кількість змагальних моментів на уроці відзначають 24 % хлопців і лише 5 % дівчат, значна кількість хлопців (34 %) і дівчат (21 %) відзначає, що на уроках фізкультури мало ігор.

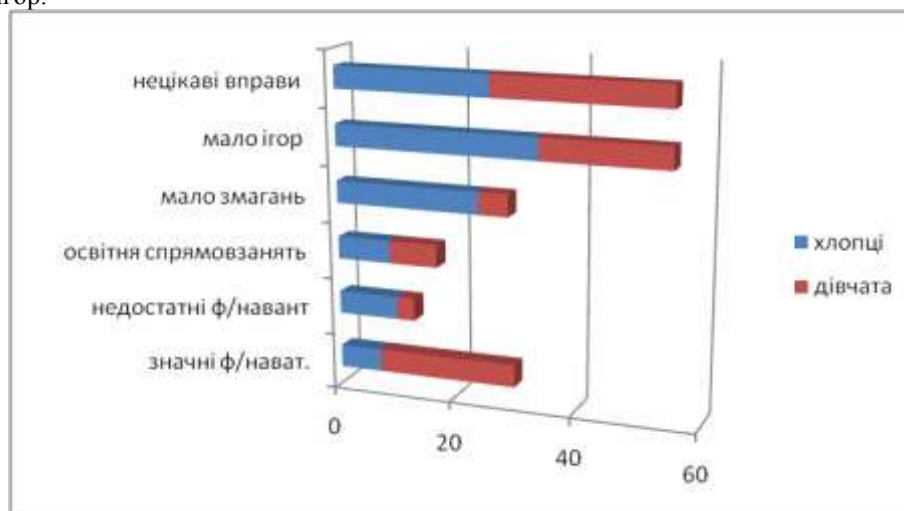

Рис1. Що не влаштовує Вас на уроках фізичної культури?

Про інтерес учнів до уроків фізичної культури свідчить також їх ставлення до виконання *домашніх завдань*. Наше опитування показало, що домашні завдання "іноді" виконують 10% школярів і серед таких школярів лише 1 % дівчат, а 9 % - хлопці. Всі решта не виконують домашнє завдання з фізичної культури. Серед причин такого положення справ не виявлено гендерних особливостей: 52 % хлопців і 43 % дівчат не бачить сенсу у виконанні домашніх завдань. Вагомою причиною є відсутність умов для виконання завдань (28,% хлопців і 35 % дівчат). 14 % хлопців і 13% дівчат стверджують про відсутність перевірки з боку вчителя.

Якщо домашні завдання "безглузді", то чи можуть школярі самі скласти індивідуальну програму і займатися самостійно? На це питання ствердно відповіло майже 50%. Серд них 42 % хлопців і 8 % дівчат. Вагомою причиною цього є відсутність знань про зміст програми. На неї вказали 30 % хлопців і 50 % дівчат.

На питання "Чим є урок фізичної культури в школі" більшість

дітей урок фізичної культури в школі вважають уроком спорту (41% дівчат та 46 % хлопців). На другому рейтинговому місці у цьому питанні відповідь дівчат - "урок розваги" (28 %), а хлопців "урок здоров'я"(24 %).

У відповідях на запитання: «Які з перелічених видів спорту найчастіше проводять на уроках фізичної культури у Вашій школі?» прослідковується, що вчителі подекуди намагаються враховувати гендерні інтереси школярів і такі види спорту як легка атлетика, гімнастика та настільний теніс серед хлопців проводиться рідше ніж серед дівчат, натомість футбол, баскетбол, волейбол проводилися найчастіше як серед дівчат, так серед хлопців.

На запитання : «Якими видами спорту Ви хотіли б займатися на уроках фізичної культури?» 74 % хлопців відповіли - футболом, 53 % баскетболом та 43 % волейболом. Більшість дівчат проявили бажання займатися волейболом (56 %), тенісом (54 %), плаванням (54 %), бадмінтоном (44 %). Слід зазначити, що близько 20% хлопців проявили інтерес до таких видів як регбі та гольф.

У дітей поцікавилися: «Які з нижче перелічених видів спорту Ви вважаєте чоловічими, які жіночими і які відносите до спільних?». За результатами опитування чоловічими вони вважають регбі (97 % хлопців, 98 % дівчат), футбол (88 % хлопців та 67 % дівчат); важку атлетику (74 % хлопців, 69 % дівчат) та баскетбол (82 % хлопців, 41 % дівчат). Що стосується таких видів спорту як баскетбол і футбол значно більше хлопців вважають ці види чоловічими, в свою чергу, все більше дівчат відносять ці види до спільних.

Щодо жіночих видів спорту, то ними діти вважають: танці (44 % хлопців та 34 % дівчат), гімнастику (43 % хлопців та 41 % дівчат), бадмінтон (67 % хлопців). Лише 28 % дівчат віднесли цей вид до рангу жіночих і 67 % дівчат вважають його спільним.

Таким чином, переважна більшість як хлопців, так і дівчат емоційно налаштовані на позитивне ставлення до уроків фізичної культури. Втім, серед тих хто висловлює негатив – дівчат більше у 4 рази ніж хлопців. В той же час, фактичне ставлення до уроків фізичної культури, що виявляється через їх відвідуваність, виконання домашніх завдань, самостійних занять фізичними вправами, бажання займатися фізичними вправами після закінчення школи, виявлення недоліків уроків є не оптимістичним і дівчат серед такої категорії респондентів значно більше ніж хлопців. Зазначимо, що хлопці та дівчата вбачають в уроці фізичної культури різне призначення, що повинно впливати на вибір вчителем засобів фізичного виховання. І вчителі подекуди намагаються враховувати гендерні інтереси школярів, хоча таких намагань є замало і учні прагнуть більшого щодо розв'язання цієї проблеми. Інтереси хлопців, переважно, сконцентровані на командних та нетрадиційних видах спорту, а дівчата надають перевагу індивідуальним видам і їх не цікавлять нові види спортивної діяльності. Отже, гендерні особливості у ставленні школярів до фізичного виховання існують і їх треба враховувати педагогу при проведенні уроків фізичної культури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Євстігнева І. В. Гендерне виховання учнів основної школи на уроках фізичної культури : дис. канд. пед. наук : 13.00.7 / І. В. Євстігнева. – Луганськ, 2012. – 228 с.
2. Кімелл М. Гендероване суспільство / пер. С. Альошкіної. – Київ: Сфера, 2003.

Новосад В.

Науковий керівник – доц. Винничук О.Т.

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ В СПАДЩИНІ УКРАЇНСЬКИХ ПЕДАГОГІВ

Відродження традицій гармонійного виховання людини, зокрема фізичного виховання кінця ХІХ середини ХХ століття, вимагало теоретичного підґрунтя, на основі якого можна було б творити дієву систему тіловиховання. Це розуміли вчені-педагоги і у своїх працях обґрунтовували фізичне виховання на національній основі. До таких належать К. Ушинський, О. Духнович, Г. Ващенко, І. Боберський, О. Тисовський, В. Сухомлинський та ін. Когорту видатних педагогів, які у своїх працях висвітлювали проблеми фізичного виховання, можна умовно поділити на педагогів загальновиховного напрямку і тіловиховного напрямку. Перша група – науковці, які у своїх працях питання фізичного виховання розробляли лише частково. До них слід віднести : К. Ушинського, О. Духновича, А. Волошина, Х. Алчевську, С. Русову, І. Огієнка, І. Стешенка, І. Тимківського, І. Ставровського. Друга група - педагоги, які працювали в основному над створенням національної системи тіловиховання. До них можна віднести: Івана Боберського, Степана Гайдучка, Тараса Франка, Петра Франка, Едварда Жарського, Олександра Тисовського.

Працюючи над засадами фізичного виховання педагоги прагнули довести до широкого загалу українців необхідність “виховання сили духу і тіла” з метою розв'язання глобальних завдань, які ставить перед українським народом історія. Наші просвітителі досконало вивчали системи фізичного виховання розвинених європейських країн. Розуміючи, що кожна з цих систем може мати як позитивні, так і негативні впливи, вчені радять творчо використовувати це при опрацюванні української національної систем.

Ідеї, погляди, що стосуються фізичного виховання і підтверджені історичним досвідом інших народів педагоги викладали у своїх працях та застосовували у практичній роботі (І. Боберський, П. Франко, О. Тисовський).

На основі аналізу спадщини українських педагогів минулого, щодо фізичного виховання можна сформулювати засади творення української системи тіловиховання. До них належать такі положення : 1. Тіловиховання - це не окрема галузь формування людської особистості, а його органічна частина, яка міцно поєднана з вихованням розумовим, моральним, естетичним. 2. Завдання тіловиховання - не тільки в тому, щоб зміцнити здоров'я, розвинути рухові якості, а й сприяти утвердженню духовних сил людини, зокрема зміцненню її волі, вихованню наполегливості, вмінню керувати своїм тілом як знаряддям духу. 3. Керівники тіловиховання української молоді повинні знати завдання, які поставила перед народом історія: створення незалежної соборної України, розбудова її господарства, розвиток духовної культури. Виконання цих завдань вимагає певних якостей духу і тіла. 4. Керівникам тіловиховання необхідно ознайомитися з його історією у різних народів, бо вона повчальна з погляду і позитивного, і негативного. 5. Створена система фізичного виховання не може залишатися незмінною протягом багатьох років. Вона змінюється у зв'язку із новими завданнями, які ставить перед народом історія. Крім того, слід брати до уваги невпинний розвиток наук, що пов'язані з питаннями тіловиховання. Керівники фізичного виховання повинні ретельно стежити за досягненнями науковців і вміло використовувати це у практиці. 6. У тіловихованні, як і в інших галузях виховання, останнє треба поєднувати із самовихованням. Це означає : а) вихованець сам розуміє потребу і сенс фізичного виховання ; б) розуміє завдання, які стоять перед українським народом і усвідомлює свої обов'язки перед ним ; в) не тільки ретельно і з бажанням виконує накази керівників під час походів і занять фізичними вправами, а й за певною системою сам займається тіловихованням.